

NIEUWSBRIEF

Nummer 7,
maart 2016

Nieuwsbrief Boeren met Natuur:
verschijnt minstens 2 keer per jaar.

Deze nieuwsbrief wordt per email toegestuurd aan iedereen die betrokken is bij agrarisch natuur- en landschapsbeheer in Midden-Limburg. Met een mailtje naar jac.mulders@hetnet.nl kunt u reageren op de inhoud van deze nieuwsbrief en /of de toezending van deze nieuwsbrief beëindigen.

Coöperatie Boeren met Natuur,
Bergerweg 42,
6063 BS Vlodrop
www.boerenmetnatuur.nl
info@boerenmetnatuur.nl
tel. 0475 400583
of 06 25490761

Jaarvergadering coöperatie Boeren met Natuur

De vernieuwde aanpak van agrarisch natuurbeheer met een verdubbeling van het aantal leden zijn het hoofdthema voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de Coöperatie Boeren met Natuur. Iedereen die betrokkenen is bij agrarisch natuurbeheer wordt uitgenodigd voor een bijeenkomst op:

- woensdag 23 maart 2016 van 20 – 22 uur in
- zaal Roerzicht, Grootestraat 36 te Vlodrop (nabij de Roerbrug)

Naast gangbare verenigingszaken, zoals een terugblik op afgelopen jaar, de jaarrekening en de plannen voor komend jaar is er tijdens jaarvergadering uitvoerig aandacht voor: **Omgevingsgericht ondernemen met natuur en landschap.** Dit is de titel van een lezing door Maarten Vrolijk, onderzoeker aan de Wageningen University & Research. In samenspraak met de zaal wordt een antwoord gezocht op de vraag: hoe kun je als agrarisch ondernemer een gezonde en verantwoorde bedrijfsvoering combineren met agrarisch natuurbeheer?

Voortvarende aanpak van ANLb16

Vanaf 1 januari 2016 wordt agrarisch natuurbeheer met het nieuwe subsidiestelsel Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb16) voortvarend uitgevoerd. In Midden-Limburg Oost hebben ruim zeventig deelnemers een beheerovereenkomst afgesloten met de coöperatie Natuurrijk Limburg. Natuurrijk Limburg zorgt niet alleen voor de administratieve verwerking van deze overeenkomsten, maar biedt vooral ook ondersteuning bij een zo effectief mogelijke uitvoering van agrarisch natuurbeheer. Samen met de veldmedewerkers van de vier Limburgse agrarische natuurverenigingen wordt gewerkt aan een natuurrijk Limburg.

Niet alleen in de natuurgebieden maar juist in het boerenland liggen volop kansen voor meer bloemen, bijen en vogels. Meer biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap zorgt niet alleen voor een mooi landschap, maar ook voor ecologisch evenwicht. Bijvoorbeeld ter voorkoming van luizenplagen is een natuurlijk evenwicht van belang. In het demonstratieproject Bloeiend Bedrijf van afgelopen jaren hebben ook enkele Middenlimburgse boeren dit ervaren. Met het inzaaien van bloeiende akkerranden werd gezorgd voor allerlei roofinsecten, zoals gaasvliegen, sluipwespen of lieveheersbeestjes. Deze natuurlijke vijanden van plaaginsecten zorgden op hun beurt er weer voor dat de luizenplagen in het hoofdgewas onder de schadepremie bleven ...en het gebruik van dure gewasbeschermingsmiddelen overbodig werd. Ook bijen en akkervogels hebben geprofiteerd van de vele bloemen langs de akkers. Dit zelfde geldt voor wandelaars en fietsers die volop genieten van de kleurrijke randen en het fraaie landschap.

Randenbeheer speelt een steeds belangrijker rol bij agrarisch natuurbeheer. Geleidelijke overgangen van akkers of graslanden naar percelen met andere gewassen of bossen of sloten, bieden ruimte aan allerlei planten en dieren en zorgen

voor een natuurrijk landschap. De gangbare mest- en spuitvrije zones langs watergangen zijn niet alleen van belang voor de waterkwaliteit in de beken, maar de stroken bieden ook plek voor allerlei planten en dieren die vanouds in het landschap thuis horen.

Belangrijkste voordeel van randenbeheer is wellicht dat vlakdekkende percelen volop voor agrarische productie in gebruik kunnen blijven. De positieve ervaringen met het collectief beheer van korenwolven en akkervogels laten zien dat agrarische productie en soortenbescherming goed samen gaan. Het nieuwe subsidiestelsel biedt komende jaren tal van mogelijkheden om gezamenlijk te ontdekken hoe dit het beste werkt.

Collectief akkervogelbeheer

Twaalf Middenlimburgse akkervogelbeheerders hebben met de oude (SNL-) subsidieregeling vanaf 2011 tot en met 2015 collectief akkervogelbeheer uitgevoerd. Het ging om ruim 15 ha verdeeld over twintig percelen in twee beheergebieden: het Holsterveld (tussen Posterholt en Vlodrop) en het Broek (ten zuidoosten van Montfort). Volgens een meetmethode van SOVON Vogelonderzoek Nederland zijn in 2013, 2014 en 2015 de akkervogels in beide gebieden geteld. De resultaten van deze tellingen zijn verwerkt in het 'Collectief beheerplan 2016 voor akkervogels in Midden-Limburg'. Voornaamste conclusie van deze evaluatie van het akkervogelbeheer is dat het totaal aantal akkervogels de laatste drie jaren ongeveer gelijk gebleven is in Montfort en in Posterholt een lichte daling laat zien. Een mogelijke verklaring voor deze daling is de vrijwillige kavelruil in het Holsterveld in 2014. Hierdoor zijn niet alleen enkele beheerpercelen, maar vooral ook perceelsranden weggefallen.

Met de nieuwe subsidieregeling is het merendeel van de akkervogelbeheerders al dan niet met dezelfde percelen en met een vergelijkbaar pakket overgestapt. Aan de twee bestaande beheergebieden zijn twee nieuwe gebieden toegevoegd: 't Haselt in Beesel en het Linnerveld in St. Odiliënberg. Voor de komende periode 2016-2021 zijn er in Midden-Limburg veertien akkervogelbeheerders en is het totale beheerooppervlakte fors toegenomen tot ruim 50 ha.

Bij de uitvoering van het nieuwe akkervogelbeheer wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de drie V's voor de akkervogels: voedsel, veiligheid en voortplanting. Grootste verschil met de oude subsidieregeling is de extra aandacht voor voldoende voedsel gedurende de winter en in het voorjaar. Met verschillende teelten van granen, luzerne en kruidenrijke grasmengsels wordt ook gezorgd dat er gedurende het gehele broedseizoen voor meerdere legfels geschikte nestgelegenheden is. De bedoeling is dat we, na een gestage afname en het nagenoeg gelijk blijven van de aantallen akkervogels in de laatste drie jaren, komende jaren een stijgende lijn gaan zien.

De Boomvalk

Net als de leeuwerik en de patrijs hoort ook de Boomvalk thuis in het boerenland. Akker- en boerderijvogels zoals zwaluwen, mussen en spreeuwen vormen de belangrijkste prooidieren van deze roofvogels. Mede omdat ook de populaties van deze prooidieren de laatste jaren gestaag afnemen, gaat het ook met de predator niet goed. Minder prooidieren zijn op hun beurt weer het gevolg van een verstoord ecologisch evenwicht in het landschap.

In het Roerdal komt de Boomvalk echter nog in beperkte mate voor. Begin april komt de vogel terug van zijn winterverblijf in Afrika. Het project: 'Samen voor de Boomvalk' wil met gerichte maatregelen en een veelzijdige aanpak een nieuwe toekomst voor deze vogelsoort realiseren. In samenwerking met vogelbeschermers, tuincentra en boeren wordt in de eerste plaats gezorgd voor extra broedgelegenheden voor zowel de Boomvalk als zwaluwen, mussen en andere vogels. De onlangs opgerichte 'Landschapscoöperatie Boomvalk' wil op korte termijn nestmanden voor de Boomvalk in Populierenbomen ophangen en nestkasten plaatsen voor de prooidieren. Een gezamenlijke aanpak van boeren, burgers en buitenlui kan ervoor zorgen dat de Boomvalk het symbool wordt voor de verbeterde natuur- en landschapskwaliteit in Limburg.

Vlodrop, Coöperatie Boeren met Natuur, 15 maart 2016.